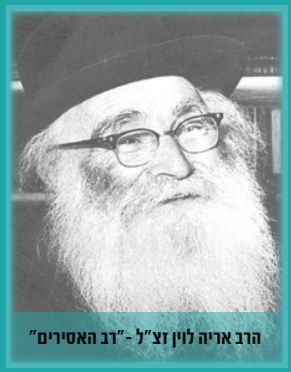
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

גליון מספר 213

י"ט אייר תשפ"א

פרשת אמור

דרך חיים

"ובת איש כהן כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף" (ויקרא כא ט). שואל הרב ניימן בספרו 'דרכי מוסר' למה התורה כ"כ החמירה בדינה של בת כהן שממלאה את בית אביה קלון ודנה אותה לשריפה שהיא החמורה שבמיתות בית דין? מבארת הגמרא (סנהדרין נב.) שגרמה היא חילול וביזיון לכבוד אביה. מוסר השכל גדול אותו מלמדת אותנו התורה, שלא דומה הדיוט שעובר עבירה לאדם נכבד העובר עליה. כשאדם נשוא פנים ומורם מעם נכשל בעבירה הוא מבזה את העילה לכבוד שניתן לו, בהתאם לכך מבזה בת הכהן שחטאה את כבוד הכהונה עצמה.

כמוה דינו של אדם שמכונה 'בן תורה' שנוהג שלא כראוי אין חטאו רגיל, אלא אף גורם הוא לביזוי וחילול כתר התורה שאותו הוא נושא. אחריות גדולה נושא עליו אדם המצהיר על עצמו שבן תורה הוא, כי בפגם כל דהוא הוא מחלל את התורה, כגודל מעלתו כך גדול עוונו. חילול תורה הוא חילול שם שמיים, ו"אין מקיפין בחילול השם" (קידושין מ.). שואלת הגמרא (יומא פו.) "היכי דמי חילול ה'?", כלומר מה הוא גדר חילול ה'. ומשיבה: "מי שקורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ואין משאו ומתנו באמונה, ואין דבורו בנחת עם הבריות, מה הבריות אומרות עליו? אוי לו לפלוני שלמד תורה, אוי לו לאביו שלמדו תורה, אוי לו לרבו שלמדו תורה. פלוני שלמד תורה ראו כמה מקולקלין מעשיו וכמה מכוערין דרכיו, ועליו הכתוב אומר "באמר להם עם ה' אלה ומארצו יצאו" (יחזקאל לו כ)".

בנוהג שבעולם שחייל בצבא המלך שחסר לו כפתור במדיו או שהם אינם מגוהצים כראוי - עונשו גבוה מבית הדין הצבאי, אמנם חייל שערק מן השירות הצבאי לא ייענש על חוסר הכפתור, כיוון שרחוק הוא מהחיילים העומדים על משמרתם, עונשו גדול בהרבה - עונש על עריקה מן הצבא. בשל עונשו הגדול אין שימת לב והתייחסות לחטאו הקטן, כחוסר כפתור. כך הוא אף בצבא עבודת ה', מי שאינו מגדיר עצמו כעבד ה' אין הוא נענש על דברים פעוטי ערך, כי אם עוברים לו עליהם בסליחה. אבל מי שנכנס לתוך אותה מסגרת של שומרי משמרת ה' ודאי שההקפדה למולו תהיה על כל פרט ופרט. לכן לבני תורה צריך להטיף מוסר אפילו על פרטים קטנים, משום שכל פרט הוא חסרון בשלמות וגורם לחילול בנזר התורה שעל ראשם. אמרו על הסבא מקלם זצ"ל, ר' שמחה זיסל ברוידא, שבעיניו חטא גדול היה כשאדם ממקם שולחן במקום שאינו מקומו, וביאר שאם אותו אדם עקום במילי דעלמא הוא כנראה עקום גם בתורה ובמילי דשמיא.

חטא נוסף על חטא העקמומיות שציין הסבא מקלם הוא חטא העצלות. אדם שקם באישון לילה והוא צמא, ואין הוא הולך לשתות מפאת עצלותו נחשב

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

כחוטא בנפשו. והוסיף והמשיל זאת לשני עגלונים, לכל אחד מהם היה סוס, לאחד בריא וחזק ולשני סוס חלש כוח. אותו הסוס החזק רבץ באורווה כל העת ומעולם לא שירת את אדונו, אבל הסוס החלש היה צועד צעד אחר צעד בלי לבקש מנוחה יתירה, צעדיו אמנם איטיים אך בסופו יגיע למחוז חפצו, שלא כסוס החזק. לכן אף שתלמיד יכול להיות דל כשרון, אך סוף סוף אם אין בו ממידת העצלנות יכול הוא להגיע צעד אחר צעד למחוז חפצו. לעומת זאת התלמיד המוכשר הנעלה שעצל מלצעוד בהתמדה- חטאו גדול מנשוא, ומה יתרון לו בכשרונו?!

אם לאדם רגיל מן השורה נחשבות העקמומיות והעצלות לחטא, ודאי שנחשבות הן לחטאים חמורים ביתר שאת לאדם הנמנה על שומרי משמרת הקודש כי נזר אלהיו על ראשו ואת אביו הוא מחלל. וגדולה מידה טובה ממידת הפורענות ואשרי מי שזוכה לקדש שם שמיים במעשיו.

שבת שלום!

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

בדרכו של ר' אריה

על רגישותו המיוחדת של ר' אריה לקשיים וצערם של אחרים מחד, ורגישותו לזמנים מקודשים ונעלים מאידך ניתן ללמוד מהנהגה מיוחדת שלו.

הקפדה מיוחדת הייתה לו לר' אריה, שכאשר הגיעו לתיבת הדואר שלו מכתבים בימי שישי וערבי חג אחר חצות היום נמנע הוא מלפתחם, כדי שלא יטרידוהו מחשבות זרות ודאגה מיותרת בשבתות וימים טובים. למרות שהדִבר מותר על פי ההלכה, שהרי אמרו "הרהורים מותרים", אך רגשות ליבו העדינים של ר' אריה מנעו זאת ממנו, כדי לכבד את השבת והמועדים כראוי.

(דרך אבות עמ' קסח)

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

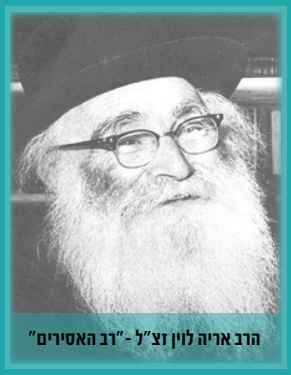
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

עומדים אנו לפני ל"ג בעומר שיחול ביום שישי. יום זה בו על פי המסורת פסקו תלמידי ר' עקיבא למות (לרוב הדעות), וכפי שקבילנו במסורת הוא יום ההילולא של רשב"י זי"ע.

ישנם מנהגים שונים עד מתי לנהוג באבלות; יש שנהגו את דיני האבילות עד ל"ד בעומר בבוקר, וכך הוא מנהג בני ספרד. ויש שנהגו באבלות עד ל"ג בעומר בבוקר, וכך הוא מנהג רבים מבני אשכנז, ויש שנהגו עד כניסת י"ג (ליל שישי). ויש שהחמירו והתירו רק ביום ל"ג בעומר עצמו והמשיכו במנהגי האבלות עד ראש חודש סיון. וכל אחד יעשה כמנהג אבותיו, שהעיקר לתת אל הלב מה סיבת האבילות - שלא נהגו כבוד זה בזה ולהתייחס בסבר פנים יפות ובכבוד הראוי לכל אדם.

אין מסתפרים בימי הספירה כחלק ממנהגי האבלות, וממילא פוסק מנהג זה עם תום מנהגי האבלות. אלא שהנוהגים עפ"י הקבלה לא מסתפרים עד חג השבועות, וטעמם משום שאלו "ימי דין התלויים בשערות". אמנם לנשים וקטנים מותר להסתפר בשעת הצורך. כמו כן מותר לגבר לסדר את שפמו. אסור לנער קודם בר המצווה שלו להסתפר לרגל המאורע, אלא אם שערותיו ארוכות באופן שביום בר המצווה לא יוכל להניח את התפילין במקום הראוי להן. והנוהג כמנהג המקובלים שרוצה לחזור בו ממנהגו צריך לעשות התרת נדרים, וכמובן שכל מנהג המקובלים הוא דווקא לגדולים אבל אין להחמיר לילדים בכך, והראייה ממה שרשב"י עצמו הלך עם בנו למירון בל"ג בעומר ועשה לו שם את התגלחת ('חלאקה'). וכאמור אין טעם המנהג משום אבלות, ולכן גם לדעתו אין איסור בנישואין וכדומה מתום ימי האבלות. ויש מי שהחמיר בזה (דברי יואל א כו, הלכה ומנהג ב רכב).

נוהגים לעשות חלאקה במירון לילדים שחל להם יום הולדת שלוש, כפי שנהג האר"י הקדוש (שער הכוונות דף פז). בסיס מנהג זה מבוסס על דברי המדרש ילקוט שמעוני שמשווה את הילד לאילן, שבמשך ג' שנים ערל ואין להשתמש בו ובשנה הרביעית "קודש הילולים". מכאן נחלקו המנהגים האם צריך שהחלאקה יהיה סביב יום הולדת שלוש, עד שכתבו הפוסקים שילד שנמצא בתוך ג' חודשים ליום הולדתו יעשו לו חלאקה, או שהדימוי לערלה הוא דימוי גמור ואין לעשות כלל חלאקה אלא לילד שכבר עבר את גיל שלוש. נהגו לשקול את השערות שמורידים בחלאקה ולתת כנגדם את שווי הזהב של משקלם למוסדות לימוד תורה. יש שנהגו אף לחרוט/לכתוב על ביצה קשה את הפסוק "ויאמר אלי בן

המשך בעמוד הבא

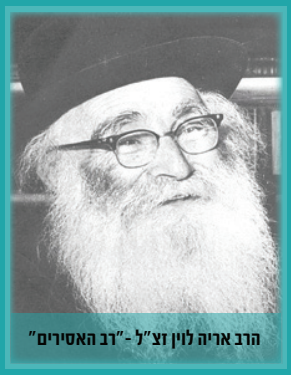
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

אדם בטנך תאכל ומעיך תמלא את המגילה הזאת אשר אני נותן אליך ואכלה ותהי בפי כדבש למתוק" ולתת לילד לקרוא את הפסוק ולאכלו. וכן לקרוא את האל"ף-בי"ת וללקק מהאותיות דבש לקיים "המתוקים מדבש ונופת צופים".

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | טעיתי ולא דייקתי בשבועות אך אמרתי נכון את הימים, כיצד עליי לנהוג?

תשובה | אם אדם טעה בלשונו, ולא היו הימים והשבועות מכוונים, לדוגמא: 'היום ששה עשר יום שהם שני שבועות ושלושה ימים לעומר', כיוון שאמר את הימים באופן נכון יצא ידי חובה. כמובן שאם הוא נזכר בטעותו באותו יום מחובתו לתקן זאת ולספור כיאות בלא ברכה. אולם אם אדם ספר: 'היום חמשה עשר יום שהם שני שבועות לעומר', כיוון שטעה בכל הרי שלא יצא כלל ידי חובה וזה נחשב כמו שכלל לא ספר את הספירה של אותו יום.

אם אדם הזכיר רק "שבועות" בלי הזכרת הימים, ישנו דיון האם יוכל להמשיך ולספור בברכה; שהט"ז (סי' תפ"ט סק"י), הפמ"ג (שם), שו"ע הרב (שם ס"ו) והחיי אדם (כלל קל"א ס"א) פסקו שימשיך לספור בברכה, וכך הכריע למעשה גם בעל הכה"ח.

נוסיף שדעת מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש, כפי שמופיע בכתבי הרה"ק מקומרנא (הובא באוצר החיים פ' אמור), שאף אם אדם טעה ולא ספר כלל את אחד מן הימים יכול להמשיך לספור בברכה. והדברים ארוכים וידועים בחקירה המפורסמת שכבר כתובה בראשונים: האם ספירת העומר נחשבת כיחידה אחת של מ"ט יום או מ"ט יחידות נפרדות, ואין כאן מקום להאריך.

לכן הלכה למעשה יוכל הטועה לסמוך על המדובר ולהמשיך ולספור בברכה.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il